

Oponentský posudek bakalářské práce Jakuba Randáka

„Regionální dopady vysokorychlostní železnice: Očekávání představitelů kraje Vysočina a města Jihlavy“

Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Přírodovědecká fakulta UK

Bakalářská práce reaguje na velmi aktuální fenomén evropské dopravní politiky. V souvislosti s její novou formulací byla vysokorychlostní železnice identifikována jako nástroj k udržení a zabezpečení mobility v příštích desetiletích a to zejména z důvodu vysoké energetické efektivity a nezávislosti na uhlovodíkových palivech. V současnosti totiž evropský dopravní sektor využívá z 95 % uhlovodíková paliva, což jej činí velmi zranitelným s přesahem do konkurenceschopnosti celého Společenství. V tomto kontextu je otázka možnosti rozvoje vysokorychlostní železniční dopravy stále častěji diskutována také v ČR. Předložená práce si v přiměřeném rozsahu klade za cíl seznámit čtenáře s problematikou nazírání reprezentantů kraje Vysočina a krajského města Jihlava na tento rozvojový záměr a možnosti, které realizace vysokorychlostní tratě kraji přinese, neboť jedna z tras rychlé železnice je uvažována právě tímto územím.

Text práce je přehledně strukturován do pěti kapitol. V úvodu autor odůvodňuje výběr tématu a stanovuje cíl práce, kterým je popis rozličných regionálních dopadů souvisejících s výstavbou a provozem vysokorychlostní železnice a konfrontace těchto vlivů se zástupci veřejnosti. Autor zde rovněž vyslovuje přesvědčení, že celá problematika byla dosud vnímána především jen z hlediska přínosů vázaných na zlepšení dopravní dostupnosti území, zatímco širší regionální vlivy vysokorychlostních tratí leží zatím mimo oblast zájmu lokální a regionální samosprávy. V dalších kapitolách je již pozornost věnována teoretickému vymezení pojmu vysokorychlostní železnice, včetně základního historického přehledu, který vedl k zavedení vyšších rychlostí na železnici. V kapitole 3 autor diskutuje vliv dopravní infrastruktury na regionální rozvoj, na nějž nahlíží s využitím domácí i zahraniční literatury. V rámci této kapitoly svoji pozornost logicky zaměřuje na specifika železniční dopravy a to zejména v historické perspektivě, kdy byl vliv na rozvoj řady regionů zcela evidentní. Na základě rešerše zahraniční literatury byla zpracována kapitola 4, v níž se zaměřuje na specifika vlastních vysokorychlostních tratí a jejich důsledků v regionech, na něž nahlíží makro i mikro optikou. Kapitoly pět a šest pak představují vlastní výzkumnou část bakalářské práce. V páté autor odůvodňuje použitou metodu výzkumu, následně pak diskutuje hlavní zjištění. V závěru autor krátce rekapituluje použité metody a shrnuje dosažená zjištění.

Obecně je třeba vyzdvihnout velmi pečlivé zpracování celé práce včetně grafických výstupů a map, díky čemuž celý výsledek působí velmi vyrovnaným dojem. Z textu je patrné, že se pisatel o dané téma zajímá a hodlá se mu věnovat také v budoucnu. Rovněž si na řadě míst klade zajímavé otázky. Práce je jak po formální, tak po obsahové stránce zpracována pečlivě

a řádně. Přesto považuji za důležité uvést několik poznámek, které by autorovi do budoucna měly usnadnit psaní odborných textů. Předně je třeba vyvarovat se přílišných zjednodušení a přehnaných tvrzení, kterých autor mj. docílil použitím nevhodných výrazů – např. „nesmírně rychle rozvíjí“ (str. 14). Autor také přejímá některá tvrzení, aniž by se však zamyslel, proč je např. mobilita vlastně pro současnou společnost důležitá. Text proto v některých místech působí zjednodušeně a jakoby bez souvislostí. Pro další práci bych rovněž doporučoval, aby autor více vyhodnocoval relevantnost použitých zdrojů a snažil se přejímat spíše oficiální dokumenty (např. schéma rychlých spojení). S ohledem na zaměření práce by bylo možné zvážit například také uvedení kapitoly 3.4., kterou pisatel zařadil pravděpodobně pro úplnost, avšak její vztah k předmětu studia není příliš zřejmý, což na čtenáře může působit poněkud rušivě.

Námětem do diskuse může být také rozsah práce, který zahrnoval jen velmi omezený počet respondentů, třebaže tito byli pro dané téma relevantní. S ohledem na skutečnost, že projekt tzv. Rychlých spojení RS (označení koncepce rychlé železnice v ČR) počítá s realizací dalších terminálů RS v kraji Vysočina, očekával bych (s ohledem na geografické zaměření práce) analýzu všech uvažovaných lokalit. To by nejenže pokrylo celé území kraje, ale současně autorovi poskytlo také možnost posuzovat efekty v lokalitách s rozdílnými podmínkami i rozšířit počet dotazovaných respondentů. Doporučoval bych rovněž, aby závěr práce neobsahoval pouze opětovné přetlumočení získaných informací, ale také jejich kritické zhodnocení a to zejména ve světle literatury, s níž autor v rámci práce pracuje.

Autor na vykonané práci prokázal, že je schopný analyzovat vybraný problém. Úkolu se zhostil odpovědně, což dokazuje nejen text bez překlepů, ale také struktura celé práce. Bakalářskou práci Jakuba Randáka doporučuji obhajobě.

Mgr. Jan Ilík, v Praze 31/05/2013

.....